

Aan de Staatssecretaris van het Ministerie van Economische Zaken
Dhr. Ir. M.H.P. van Dam
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

CONCEPT

Briefnummer 201602170178
Behandeld door 5.1.2.e
Telefoonnummer 5.1.2.e
Datum 18 maart 2016

Betreft *Advies aanvullende herevaluatie EFSA aangaande
spuittoepassingen bij neonicotinoïden*

Geachte heer Van Dam,

In een EFSA-herevaluatie van 26 augustus 2015 staan de risico's beschreven voor bijen aangaande spuittoepassingen van drie neonicotinoïden (clothianidin, thiamethoxam en imidacloprid). In reactie op deze EFSA-opinie zal de Commissie naar verwachting op korte termijn een standpunt innemen over eventueel te nemen acties. U heeft aan de Kamer gemeld¹ dat het Ctgb op basis van deze EFSA-opinie de toelating en gebruiksvoorschriften zal herbeoordelen. De Ctgb-analyse van deze herevaluatie is als bijlage toegevoegd. Met deze brief meld ik u de uitkomsten.

De huidige herevaluatie is een vervolg op de herevaluatie van 2013 voor clothianidin, thiamethoxam en imidacloprid. De herevaluatie uit 2013 betrof een herevaluatie gericht op ....drie voornoemde neonicotinoïden en toegespitst op alle overige toepassingen, met name spuittoepassingen. In navolging Op basis van de herevaluatie uit 2013 heeft de Commissie het gebruik van de drie genoemde stoffen beperkt. Dat besluit is in Nederland onverkort overgenomen en het Ctgb heeft in 2013 meerdere toelatingen ingetrokken en ingeperkt.

De voorliggende herevaluatie is toegespitst op alle overige toepassingen, met name spuittoepassingen.

---

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 27 858, nr. 344

Op basis van de EFSA evaluatie zal de Europese Commissie maatregelen voorstellen aan de lidstaten (IS DAT ZO, ZO JA WANNEER, ZO NEE WAAROM NIET?).

Het Ctgb heeft vooruitlopend daarop beoordeeld of in Nederland voor bestaande toepassingen reeds maatregelen nodig zijn.

Voor aardappel en hop heeft het College in augustus jongstleden deze als voor bij aantrekkelijk gewas aangemerkt. Dat betekent dat spuittoepassingen voor deze gewassen zullen worden (her-)beoordeeld in het licht van risico's voor bijen. Voor bestaande toepassingen heeft Nederland reeds besloten deze te herbeoordelen en is één toepassing reeds ingetrokken. Dit is door u reeds is gemeld aan de Kamer en ook op EU-niveau onder de aandacht is gebracht (zie voetnoot 1).

Het Ctgb is van oordeel dat de beschreven risico's in de EFSA herevaluatie van 2015 voor nu geen aanleiding vormen om op nationaal niveau over te gaan tot ingrijpen in de bestaande toelatingen. Vanuit het oogpunt van effectiviteit en vanuit het oogpunt van een gelijk level playing field tussen de lidstaten, adviseert het Ctgb deze maatregelen zoveel mogelijk op communautair niveau in te stellen.

Voor aardappel en hop heeft het College in augustus jongstleden deze als voor bij aantrekkelijk gewas aangemerkt. Voor aardappel geldt bovendien dat dit reeds is gemeld aan de Kamer en ook op EU-niveau onder de aandacht is gebracht (zie voetnoot 1). In uitvoeringsverordening (EU) 485/2013 is een Europese lijst met voor bij aantrekkelijke gewassen opgenomen, waar aardappel en hop op dit moment geen onderdeel van uitmaken.

Voor enkele toepassingen is er een risico voor hommels en overige bijen vastgesteld door blootstelling via drift. Dit betreft voor Nederland de toepassing in appel en peer van imidacloprid en sierteeltgewassenornamentals van thiamethoxam. Het Ctgb ziet voor imidacloprid onvoldoende mogelijkheden om aanvullende risicomitigerende maatregelen in te stellen; voor thiamethoxam zijn er wellicht nog beperkte mogelijkheden door een verdergaande driftreductie.

Voor enkele toepassingen is een risico vastgesteld door blootstelling als gevolg van uitplanten in het veld na behandeling van een gewas in de kas. Dit betreft voor Nederland de toepassing in boomkwekerijgewassen en vaste planten van imidacloprid en ornamentals van thiamethoxam.

Deze risico's zijn echter niet van dien aard dat het Ctgb grond ziet om vooruit te lopen op Europese besluitvorming.

Met inachtneming van het bovenstaande, adviseert het Ctgb om:

- Bij de Commissie en lidstaten aan te dringen op het actualiseren van de lijst met voor bij aantrekkelijke gewassen in uitvoeringsverordening (EU) 485/2013;
- Bij de Commissie en lidstaten aan te dringen actie te ondernemen op de toepassing in appel en peer van imidacloprid en ornamentals van thiamethoxam;
- Bij de Commissie en lidstaten aan te dringen actie te ondernemen op de toepassingen waarbij risico's zijn geïdentificeerd als gevolg van uitplanten in het veld na behandeling van een gewas in de kas. Voor Nederland betreft dit de toepassing in boomkwekerijgewassen en vaste planten van imidacloprid en ornamentals van thiamethoxam;
- Bij de Commissie nogmaals aan te dringen op het spoedig beschikbaar komen van het nieuwe wetenschappelijke toetsingskader voor de risicobeoordeling voor bijen (guidance document bijen).

~~De geconstateerde bevindingen richten zich op spuittoepassingen voor imidacloprid en thiamethoxam. Voor de derde neonicotinoïde, clothianidin, is er in Nederland geen spuittoepassing.~~

In navolging van de herevaluatie in 2013 vindt dit jaar een algehele herevaluatie plaats van de EFSA naar de risico's van neonicotinoïden voor de gezondheid van bijen. Ook hiervoor geldt dat het Ctgb zal onderzoeken of dit leidt tot ingrijpen in de bestaande toelatingen en zo ja of de risico's hiervan voor de Nederlandse situatie van dien aard zijn dat vooruitlopend op Europese maatregelen moet worden herbeoordeeld. Daarnaast zal de Commissie in het kader van een Europese verlengingsprocedure voor de goedkeuring van de drie neonicotinoïden deze stoffen toetsen aan de hand van de laatste vastgestelde beoordelingsmethodieken. Na een eventuele verlenging van de goedkeuring van een stof (naar verwachting imidacloprid in 2019 en thiamethoxam en clothianidin in 2018) toetst het Ctgb of de middelen nationaal verlengd worden. Dit wordt gedaan op basis van de op dat moment geldende beoordelingsmethodiekenbeoordelingskader.

Met vriendelijke groet,

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden,

Dhr. Ir. J.F. de Leeuw